Provincie Zeeland

Abdij 6 4331BK
Middelburg
Postbus 6001 4330 LA
Middelburg
+31 118631011
IBAN NL08 BNGH
0285010557

Buijs Eco Consult B.V.
T.a.v. meneer of mevrouw
Zandfort 96
4631 RR Hoogerheide

Onderwerp	**Zaaknummer**	**Behandeld door**	**Verzonden**
Besluit tot wijziging van voorschrift 17 van de ontheffing Wet natuurbescherming met zaaknummer: 18000229/19001171 Windpark Krammer	829919		

Middelburg, 15 oktober 2026

Geachte heer of mevrouw,

Op 5 juni 2026 ontvingen wij van u, namens Windpark Krammer B.V. (hierna: cliënt), een wijzigingsverzoek voor de op 14 januari 2019 afgegeven wijzigingsbesluit Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) met zaaknummer: ZK18000229/19001171. Dit wijzigingsbesluit is een wijziging van de op 25 november 2014 afgegeven ontheffing Flora- en Faunawet aan Windpark Krammer B.V. met het kenmerk: FF/75C/2014/0199. De aanleiding van het nu voorliggende wijzigingsverzoek zijn de monitoringsresultaten van het vleermuisdetectiesystemen over de jaren 2022, 2023 en 2024.

Alle Wnb-ontheffingen zijn van rechtswege omgezet in omgevingsvergunningen sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 op grond van artikel 4.13 lid 1 van de Invoeringswet Omgevingswet. Dit betekent dat de op 14 januari 2019 verleende ontheffing met zaaknummer ZK18000229/19001171 nu een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is als bedoeld in artikel 5.1 lid 2 sub g van de Omgevingswet (hierna: vergunning).

Uw verzoek betreft het wijzigen van het voorschrift 17 van de op 14 januari 2019 verleende ontheffing met zaaknummer ZK18000229/19001171. Meer specifiek heeft de aanvraag tot wijziging betrekking op het aanscherpen van de omstandigheden waarbinnen de monitoring- en stopmodule van de windturbines in werking gesteld wordt. Het doel van de wijziging is om het aantal onnodige stops van de windturbines te voorkomen. Het monitoringsysteem kan ruis detecteren als vleermuisactiviteit, waarbij (een deel van) de windturbines stilgezet wordt, zonder dat er daadwerkelijk sprake is van vleermuisactiviteit. Uit de monitoring is gebleken dat op bepaalde momenten en tijdens bepaalde (weers)omstandigheden vrijwel geen tot geen sprake is van vleermuisactiviteit, waardoor er geen noodzaak is voor het in werking stellen van de monitorings- en stopmodule.

De wijziging ziet toe op het beperken van de duur van de inwerkingstelling van de monitorings- en stopmodule tijdens bepaalde perioden en omstandigheden om onnodige stops van windturbines te voorkomen.

Wij bevestigden uw aanvraag met onze brief op 17 juni 2026. Hieronder leest u onze beslissing op uw aanvraag.

Besluit
Wij hebben, rekening houdend met de natuurbelangen van de Omgevingswet (hierna: Ow), besloten om de door uw cliënt aangevraagde vergunning gedeeltelijk te weigeren. De motivering van ons besluit vindt u in onderdeel 1 “overwegingen”.

Zienswijze
Wij hebben u in het kader van artikel 4.7 lid 1 Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) in de gelegenheid gesteld om voor 28 september 2026 mondeling of schriftelijk uw zienswijze over de voorgenomen weigering bij ons naar voren te brengen. U heeft geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

ONTWERPBESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT MET ZAAKNUMMER: 829919

Wij zijn voornemens te besluiten:

I. Voorschrift 17 van het wijzigingsbesluit van 14 januari 2019 met kenmerk: ZK18000229/19001171, **te wijzigen**. Het wijzigingsbesluit met kenmerk: ZK18000229/19001171 is een wijziging van de op 25 november 2014 afgegeven ontheffing met het kenmerk: FF/75C/2014/0199. Voorschrift 17 wordt gewijzigd zoals weergegeven in onderdeel 1 van dit besluit. De wijziging is *schuingedrukt*.
II. Dit besluit **te verbinden** aan de ontheffing Flora- en Faunawet van 25 november 2014 afgegeven aan Windpark Krammer B.V. met het kenmerk: FF/75C/2014/0199. Het voorliggende besluit moet in samenhang met het wijzigingsbesluit van 25 november 2014 worden gelezen en is hier onlosmakelijk mee verbonden.
III. Dit besluit **te verbinden** aan het wijzigingsbesluit van 14 januari 2019 met kenmerk: ZK18000229/19001171. Het voorliggende besluit moet in samenhang met het wijzigingsbesluit van 14 januari 2019 worden gelezen en is hier onlosmakelijk mee verbonden.
IV. Het verzoek **te weigeren** voor het buiten werking stellen van de monitorings- en stopmodule voor alle windturbines bij windsnelheden tussen 10 m/s en 11 m/s in de periode 1 juni tot en met 31 juli. De monitorings- en stopmodule voor alle windturbines mogen bij 11 m/s of hoger in de periode 1 juni tot en met 31 juli wel buiten werking gesteld worden.
V. De volgende documenten deel uit te laten maken van de vergunning:
    a. Wijzigingsverzoek via de mail zoals aangeleverd op 5 juni 2026, ons kenmerk: 01-829919.
    b. Bijlagen bij de aanvraag zoals aangeleverd op 5 juni 2026:
        i. Memo wijzigingsverzoek windpark Krammer, 8 april 2026, ons kenmerk 02-829919;
        ii. Monitoring vleermuisdetectiesysteem Windpark Krammer 2022, 2023 en 2024 opgesteld door Buijs Eco Consult B.V., 17 februari 2026, ons kenmerk: 03-829919.
    c. Aanvullende gegevens, zoals ontvangen op 2 juli 2026:
        i. Beantwoording aanvullende vragen, ons kenmerk: 04-829919.

Leest u vooral onderdeel 1 zorgvuldig door, hierin is het aangepaste voorschrift 17 te vinden. Het is belangrijk dat u zich houdt aan dit voorschrift. Doet u dit niet, dan kunnen we de vergunning intrekken of wijzigen. Dit staat in artikelen 18.10 lid 1 en 4 van de Ow. De motivering van dit besluit vindt u in onderdeel 2 ‘Overwegingen’.

Wilt u tijdens de looptijd van de vergunning iets veranderen aan de uitvoering van uw ingreep? Neem dan altijd contact met ons op voordat u veranderingen doorvoert. Wij helpen u dan inschatten of de gewenste verandering past binnen uw vergunning. U kunt ons bereiken via het e-mailadres natuurbescherming@zeeland.nl. Noem hierbij altijd het zaaknummer.

Controleer of andere regelgeving van toepassing is
Wij hebben uw aanvraag getoetst aan de artikelen met betrekking tot het onderdeel flora- en fauna-activiteiten van de Ow, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het kan zijn dat u voor het uitvoeren van uw ingreep ook een andere vergunning nodig heeft. Bijvoorbeeld volgens andere onderdelen van de Ow. Denk ook aan regelgeving van andere overheden zoals de gemeente of het waterschap. U bent zelf verantwoordelijk om te controleren of andere wet- en regelgeving van toepassing is.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,
Namens deze,

Unitmanager Natuurbescherming

Kopie aan: RUD-Zeeland, groenewetten@rud-zeeland.nl

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.

Rechtsmiddelen
Bezwaar:
Belanghebbenden kunnen schriftelijk bezwaar maken tegen dit besluit bij: Provincie Zeeland, T.a.v. de secretaris van de commissie bezwaar, beroep en klachten, Postbus 6001, 4330 LA Middelburg.

In het bezwaarschrift neemt u ten minste op uw naam en adres, de dagtekening van het bezwaarschrift, tegen welk besluit u bezwaar maakt en waarom. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend. U moet het bezwaarschrift indienen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt. Doorgaans is dat de dag na de datum van verzending. Overschrijding van de inzendtermijn kan ertoe leiden dat met uw bezwaren geen rekening wordt gehouden.

Wilt u meer informatie over de bezwaarschriftenprocedure, neem dan contact op met de afdeling Personeel, Omgeving, en Juridische zaken van de Provincie Zeeland, Abdij 6 in Middelburg, telefoonnummer +31 118 631254 / 631319.U kunt de informatie ook downloaden via https://www.zeeland.nl/bezwaar-maken.

Voorlopige voorziening:
Wij wijzen u erop dat het bezwaar niet de werking van het besluit schorst. U kunt een verzoek doen tot het treffen van een voorlopige voorziening. U richt het verzoek aan de voorzieningenrechter van de rechtbank Zeeland-West-Brabant, locatie Breda, team bestuursrecht, Postbus 90006, 4800 PA, Breda. Voor de behandeling van het verzoek is griffierecht verschuldigd.

Onderdeel 1. Voorschrift 17 gewijzigd

Voorschrift 17 wordt vervangen door de volgende tekst:

- 12 windturbines dienen te worden uitgerust met een detectiesysteem voor vleermuizen met een daaraan gekoppelde stilstandvoorziening. Wanneer door het detectiesysteem vleermuisactiviteit wordt waargenomen dient de draaisnelheid van de rotor van de desbetreffende turbine te worden beperkt tot <1 rpm dan wel dient de turbine in de vaanstand te worden gezet, dan wel niet te worden opgestart. Indien gedurende 15 minuten geen vleermuizen zijn vastgesteld, kan de turbine in werking worden gesteld. Voor windturbine 13 geldt bovenstaande tevens voor het bijbehorende cluster van windturbines (turbines 6,7,12, 13, 14 en 15) dat niet is uitgerust met een vleermuisdetectiesysteem maar als cluster wordt aangestuurd door het detectiesysteem op windturbine 13.
  Voor alle windturbines geldt dat de monitorings- en stopmodule alleen in werking wordt gesteld in de volgende periode en onder de volgende omstandigheden:
  - *20 maart t/m 5 november*;
  - half uur *na* zonsondergang tot en met een half uur *voor* zonsopkomst;
  - *bij een temperatuur van 4 graden Celsius of hoger;*
  - *bij de afwezigheid van neerslag, waarbij de afwezigheid van neerslag gedefinieerd wordt door een neerslagintensiteit van 4 mm/uur of lage*r; en
  - *bij een windsnelheid van 11 m/s of lager*.

Onderdeel 2. OVERWEGINGEN

A. Weergave van de feiten

A1. Vergunningsaanvraag
Op 5 juni 2026 ontvingen wij van u een wijzigingsverzoek voor de op 14 januari 2019 afgegeven wijzigingsbesluit Wet natuurbescherming (Wnb) met zaaknummer: ZK18000229/19001171. Dit wijzigingsbesluit is een wijziging van de op 25 november 2014 afgegeven ontheffing Flora- en Faunawet aan Windpark Krammer B.V. met het kenmerk: FF/75C/2014/0199. U verzoekt voorschrift 17 te wijzigen. Aanleiding zijn de monitoringsresultaten van het vleermuisdetectiesystemen over de jaren 2022, 2023 en 2024.

Uw verzoek betreft het wijzigen van het voorschrift 17. Meer specifiek heeft de aanvraag tot wijziging betrekking op het aanscherpen van de omstandigheden waarbinnen de monitoring- en stopmodule van de windturbines in werking gesteld wordt. Meer informatie over het wijzigingsverzoek is te vinden in de *memo verzoek tot wijziging voorschrift 17*, ons kenmerk: 01-829919.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer: 829919.

Uw aanvraag van 5 juni 2026 was niet compleet. Daarom hebben wij u op 17 juni 2026 gevraagd om voor 2 juli 2026 de aanvraag aan te vullen. Wij ontvingen de aanvullende gegevens op 2 juli 2026. Vanaf dat moment was de aanvraag compleet en dus konden we de aanvraag verder in behandeling nemen.

A2. Bevoegd gezag
Gedeputeerde Staten (hierna: GS) van Zeeland zijn het bevoegd gezag. De aangevraagde ingreep heeft geen nadelige gevolgen voor dier- of plantensoorten die zich bevinden in een andere provincie. Advies van GS van andere provincies is daarom niet aan de orde bij dit besluit.

A3. Procedure
Op de aanvraag is de reguliere procedure uit hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Wij hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de beslistermijn van 8 weken te verlengen met 6 weken. De verlenging is op 11 augustus 2026 medegedeeld.

Wij hebben u in het kader van artikel 4.7 lid 1 Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) in de gelegenheid gesteld om voor 28 september 2026 mondeling of schriftelijk uw zienswijze over de voorgenomen weigering bij ons naar voren te brengen. U heeft geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

Tegen dit besluit staat bezwaar open zoals onder “Rechtsmiddelen” is aangegeven.

B. Toetsing

B1. Wijziging voorschrift 17

<u>Aanvraag:</u>
Het wijzigingsverzoek heeft betrekking op voorschrift 17 uit de op 25 november 2014 afgegeven ontheffing Flora- en Faunawet aan Windpark Krammer B.V. met het kenmerk: FF/75C/2014/0199. Voorschrift 17 is sinds 14 januari 2019 gewijzigd (zie wijzigingsbesluit Wnb met zaaknummer: ZK18000229/19001171). Het vergunningsvoorschrift luidt als volgt:

> *Voorschrift 17 (voorschrift in wijzigingsbesluit van 14 januari 2019):*
> 12 windturbines dienen te worden uitgerust met een detectiesysteem voor vleermuizen met een daaraan gekoppelde stilstandvoorziening. Wanneer door het detectiesysteem vleermuisactiviteit wordt waargenomen dient de draaisnelheid van de rotor van de desbetreffende turbine te worden beperkt tot <1 rpm dan wel dient de

turbine in de vaanstand te worden gezet, dan wel niet te worden opgestart. Indien gedurende 15 minuten geen vleermuizen zijn vastgesteld, kan de turbine in werking worden gesteld. Voor windturbine 13 geldt bovenstaande tevens voor het bijbehorende cluster van windturbines (turbines 6, 7, 12, 13, 14 en 15) dat niet is uitgerust met een vleermuisdetectiesysteem maar als cluster wordt aangestuurd door het detectiesysteem op windturbine 13.
Voor alle windturbines geldt dat de monitorings- en stopmodule alleen in werking wordt gesteld in de volgende periode en onder de volgende omstandigheden:
- 1 maart t/m 30 november;
- half uur voor zonsondergang tot een half uur na zonsopkomst.

De aanvraag is meerledig. U vraagt concreet om de perioden en omstandigheden van de inwerkingstelling van de monitorings- en stopmodule als volgt te wijzigen:

1. *In de periode tussen **20 maart en 5 november;***
2. *Gedurende **half uur na zononderganggang t/m half uur voor zonsopkomst;***
3. *Bij een temperatuur van 4 graden of hoger;*
4. *Geen neerslag;*
5. *En een windsnelheid van 11 m/s of lager in de periode 20 maart t/m 31 mei en 1 augustus t/m 5 november, en een windsnelheid van 10 m/s of lager in de periode 1 juni t/m 31 juli.*

Het doel van de wijziging is om het aantal onnodige stops van de windturbines te voorkomen. Het monitoringsysteem kan ruis detecteren als vleermuisactiviteit, waarbij (een deel van) de windturbines stilgezet wordt, zonder dat er daadwerkelijk sprake is van vleermuisactiviteit. Uit de monitoring is gebleken dat op bepaalde momenten en tijdens bepaalde (weers)omstandigheden vrijwel geen tot geen sprake is van vleermuisactiviteit, waardoor er geen noodzaak is voor het in werking stellen van de monitorings- en stopmodule. De wijziging ziet toe op het beperken van de duur van de inwerkingstelling van de monitorings- en stopmodule tijdens bepaalde perioden en omstandigheden om onnodige stops van windturbines te voorkomen.

Wijziging 1: in de periode tussen **20 maart en 5 november**
In het wijzigingsbesluit van 14 januari 2019 is opgenomen dat de monitorings- en stopmodule enkel in werking wordt gesteld in de periode vanaf 1 maart t/m 30 november. Dit onderdeel van het voorschrift houdt rekening met het feit dat vleermuizen met name actief zijn van april t/m oktober. De maanden maart en november zijn daarbij opgenomen als ‘buffermaanden’, omdat deze maanden grenzen aan de maanden waarin vleermuizen voornamelijk actief zijn. In de buffermaanden kan ook activiteit van vleermuizen aanwezig zijn, maar dan in veel mindere mate.

Tijdens de monitoring van de jaren 2022, 2023 en 2024 (ons kenmerk: 03-829919) zijn gegevens verzameld die inzicht geven in de vleermuisactiviteit gedurende het jaar op het Windpark Krammer. Uit de gegevens is gebleken dat in de periode van 1 t/m 19 maart en de hele maand november vrijwel alleen ruisopnamen zijn gemaakt, welke onnodige stops produceren, zie figuur 5.1 uit het monitoringsrapport, ons kenmerk: 03-829919. U vraagt daarom aan om de periode van de inwerkstelling van de monitorings- en stopmodule te verkorten van 1 maart t/m 30 november naar 20 maart t/m 5 november.

Beoordeling wijziging 1: in de periode tussen **20 maart en 5 november**
Uit de monitoring blijkt dat in de jaren 2022, 2023 en 2024 vrijwel geen vleermuisactiviteit is waargenomen op het Windpark Krammer in de periode 1 t/m 19 maart en de hele maand november. Deze constatering komt overeen met de bekende periode van vleermuisactiviteit zoals beschreven in de kennisdocumenten van BIJ12 van verschillende vleermuissoorten (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis). Wij beoordelen dat de periode van de inwerkstelling van de monitorings- en stopmodule verkort kan worden zoals u aanvraagt, zonder dat dit een negatief effect heeft op de staat van instandhouding van de aanwezige vleermuissoorten. Dit betekent dat de monitorings- en stopmodule in werking gesteld moet worden in de periode 20 maart t/m 5 november. Buiten deze periode is geen noodzaak tot inwerkingstelling van de monitorings- en stopmodule, omdat er vrijwel geen vleermuisactiviteit is waargenomen buiten de periode van 20 maart t/m

5 november. U heeft voldoende onderbouwd dat er geen noodzaak is tot inwerkingstelling van de monitorings- en stopmodule buiten deze periode.

Wijziging 2: gedurende **half uur na zononderganг t/m half uur voor zonsopkomst**
In het wijzigingsbesluit van 14 januari 2019 is opgenomen dat de monitorings- en stopmodule enkel in werking wordt gesteld vanaf een half uur voor zonsondergang tot een half uur na zonsopkomst. Dit onderdeel van het voorschrift houdt rekening met het feit dat vleermuizen met name actief zijn in de nacht. Er is gekozen om de monitorings- en stopmodule in werking te stellen vanaf een half uur voor zonsondergang t/m een half uur na zonsopkomst om een ruime buffer te garanderen met betrekking tot de nachtelijke activiteit van vleermuizen.

Uit de monitoring in de jaren 2022, 2023 en 2024 blijkt dat de nachtelijke vleermuisactiviteit pas plaatsvindt vanaf een half uur tot een uur na zonsondergang tot uiterlijk een uur tot een half uur voor zonsopkomst, zie figuur 8.4 uit het monitoringsrapport (ons kenmerk: 03-829919). In het uur van een half uur voor zonsondergang t/m een half uur na zonsondergang en het uur van een half uur voor zonsopkomst t/m een half uur na zonsopkomst is er vrijwel geen tot geen sprake van vleermuisactiviteit. In deze uren is er wel sprake van ruis, wat leidt tot onnodige stops van de windturbines. U vraagt daarom om de periode van de inwerkingstelling van de monitorings- en stopmodule enkel in werking te stellen vanaf een half uur na zonsondergang t/m een half uur voor zonsopkomst daaropvolgend.

Dit is in overeenkomst met de beschrijving van uit- en invliegtijden van verschillende vleermuissoorten zoals beschreven in de kennisdocumenten van BIJ12 van verschillende vleermuissoorten (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis). De gewone dwergvleermuis vliegt uit vanaf zonsondergang. In en direct rondom het windpark Krammer zijn vrijwel geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. De omgeving bestaat uit water, wegen, dijken en op grotere afstand kwelders en akkers. Bebouwing met mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen is zeer schaars in en rondom het windpark. Dit betekent dat de meeste vleermuizen die foerageren rondom het windpark Krammer een relatief grote afstand moeten vliegen. Dit verklaart mede dat vleermuisactiviteit pas wordt waargenomen vanaf een half uur t/m een uur na zonsondergang en dat de vleermuisactiviteit stopt vanaf een uur tot een half uur voor zonsopkomst in het windpark Krammer.

Beoordeling wijziging 2: gedurende **half uur na zonsondergang t/m half uur voor zonsopkomst**
Uit de monitoring blijkt dat in de jaren 2022, 2023 en 2024 vrijwel geen tot geen vleermuisactiviteit is waargenomen op het Windpark Krammer in de periode vanaf een half uur voor zonsondergang t/m een half uur na zonsondergang. En ook niet in de periode vanaf een half uur voor zonsopkomst t/m een half uur na zonsopkomst.

Wij beoordelen dat de periode van de inwerkstelling van de monitorings- en stopmodule verkort kan worden zoals u aanvraagt, zonder dat dit een negatief effect heeft op de staat van instandhouding van de aanwezige vleermuissoorten. Dit betekent dat de monitorings- en stopmodule in werking gesteld moet worden in de periode vanaf een half uur na zonsondergang t/m een half uur voor zonsopkomst daaropvolgend. U heeft voldoende onderbouwd dat er geen noodzaak is tot inwerkingstelling van de monitorings- en stopmodule buiten deze periode.

Wijziging 3: bij een temperatuur van 4 graden Celsius of hoger
In uw wijzigingsverzoek vraagt u om de monitorings- en stopmodule enkel in werking te stellen bij een temperatuur van 4 graden Celsius of hoger. Tijdens de monitoring in de jaren 2022, 2023 en 2024 zijn in totaal 60.000 vleermuisgeluidsbestanden gemaakt. In de jaren 2022 en 2024 zijn geen waarnemingen van vleermuizen gedaan bij temperaturen onder de 4 graden Celsius, zie de figuren 8.5 en 8.7 in het monitoringsrapport (ons kenmerk: 03-829919). In het jaar 2023 lijken enkele vleermuiswaarnemingen gedaan te zijn binnen de temperatuurrange tussen de 2 en 4 graden Celsius, zie figuur 8.6 uit het monitoringsrapport. De gebruikte software beschouwd geluidsopnamen met een overeenkomst van meer dan

70% met vleermuispulsen als een vleermuispuls. Dus, als er meer dan 70% overeenkomst bestaat tussen een geluidsopname met vleermuispulsen, dan beschouwd de software de geluidsopname als een vleermuispuls. Echter, het is hierbij mogelijk dat geluidsopname ten onrechte worden geclassificeerd als vleermuisopname, terwijl het gaat om ruis. In 2023 lijken enkele vleermuiswaarnemingen gedaan te zijn binnen de temperatuurrange van tussen de 2 en 4 graden Celsius. Bij nadere (handmatige) analyse van deze geluidsopnamen blijkt echter dat de software de geluidsopnamen ten onrechte heeft beschouwd als vleermuiswaarnemingen. Het blijkt bij deze geluidsopnamen te gaan om opnamen van ruis. Dit betekent dat ook in het jaar 2023 geen vleermuiswaarnemingen gedaan zijn bij temperaturen lager dan 4 graden Celsius. Om onnodige stops te voorkomen, vraagt u daarom dat de monitorings- en stopmodule niet in werking gesteld wordt bij temperaturen onder de 4 graden Celsius.

Beoordeling wijziging 3: bij een temperatuur van 4 graden of hoger
Uit de monitoring blijkt dat in de jaren 2022, 2023 en 2024 geen waarnemingen van vleermuizen zijn gevonden bij een temperatuur onder de 4 graden Celsius. Wij beoordelen dat er daarom geen noodzaak is om de monitorings- en stopmodule in werking te stellen bij temperaturen onder de 4 graden Celsius.

Wijziging 4: geen neerslag
In uw wijzigingsverzoek vraagt u om de monitorings- en stopmodule enkel in werking te stellen bij geen neerslag. Met neerslag hanteert u de definitie van 4 mm/uur of meer. Uit de monitoring in de jaren 2021 en 2022 blijkt dat er geen waarnemingen van vleermuizen zijn gedaan tijdens periodes met neerslag. In de jaren 2023 en 2024 zijn geen neerslaggegevens opgeslagen, waardoor niets gezegd kan worden over vleermuisactiviteit tijdens periodes met neerslag in deze jaren. Neerslag van 4 mm/uur valt in de categorie matige regen. Dit betekent dat de monitorings- en stopmodule in werking blijft bij neerslag van minder dan 4 mm/uur. Bij de categorieën neerslag: lichte regen (1 tot 2 mm/uur) en motregen (0,1 tot 1 mm/uur) blijft de monitorings- en stopmodule wel in werking. Bij lichte regen en motregen is vleermuisactiviteit namelijk mogelijk, zoals beschreven in de kennisdocumenten van BIJ12 van verschillende vleermuissoorten (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis).

Beoordeling wijziging 4: geen neerslag
Uit de monitoring blijkt dat in de jaren 2021 en 2022 vrijwel geen tot geen vleermuisactiviteit is waargenomen op het Windpark Krammer tijdens periodes met neerslag vanaf een intensiteit van 4 mm/uur of meer. Wij beoordelen dat er daarom geen noodzaak is om de monitorings- en stopmodule in werk te stellen tijdens neerslag van 4 mm/uur of meer.

Wijziging 5: een windsnelheid van 11 m/s of lager in de periode 20 maart t/m 31 mei en 1 augustus t/m 5 november, en een windsnelheid van 10 m/s of lager in de periode 1 juni t/m 31 juli.
De windsnelheid op rotorhoogte is in 2022, 2023 en 2024 gemonitord. Uit de monitoring in deze jaren blijkt dat het grootste deel van de vleermuisactiviteit plaatsvindt tijdens momenten met lagere windsnelheden. Tijdens hogere windsnelheden is ook vleermuisactiviteit waargenomen, hetzij veel minder. De figuren 8.8 en 8.9 uit het monitoringsrapport (ons kenmerk: 03-829919) tonen een duidelijk verband met de vleermuisactiviteit en de windsnelheid: hoe hoger de windsnelheid, hoe lager de vleermuisactiviteit. Figuur 8.10 uit het monitoringsrapport toont in zeer beperkte mate een relatie aan tussen de windsnelheid en de vleermuisactiviteit. De vleermuisactiviteit bij windsnelheden boven de 11 m/s neemt drastisch af tot bijna nul. Buiten deze constatering lijkt er verder geen verband te zijn tussen windsnelheid en vleermuisactiviteit in deze figuur. Om onnodige stops te voorkomen, vraagt u daarom dat de monitorings- en stopmodule niet in werking gesteld wordt bij windsnelheden hoger dan 11 m/s in de periode van 20 maart t/m 31 mei en 1 augustus t/m 5 november.

U vraagt om de monitorings- en stopmodule **niet** in werking te stellen bij de volgende windsnelheden per periode:

- **20 maart t/m 31 mei:** Buiten werking vanaf **11 m/s**
- **1 juni t/m 31 juli:** Buiten werking vanaf **10 m/s**
- **1 augustus t/m 5 november:** Buiten werking vanaf **11 m/s**

In de periode vanaf 1 juni t/m 31 juli vraagt om de monitorings- en stopmodule niet in werking te stellen bij een lagere windsnelheid, dan in de rest van de periode. U geeft de volgende verklaring voor dit verschil: ”dit verschil wordt gemaakt op basis van de voor- en najaarsmigratie. In periode van migratie is er iets meer vleermuisactiviteit tot een hogere windsnelheid dan buiten deze periode. Wat het gerechtigd maakt om in deze perioden van migratie een grotere windsnelheid te hanteren.” De figuren 8.8, 8.9 en 8.10 tonen de relatie tussen de windsnelheid en de vleermuisactiviteit.

<u>Beoordeling wijziging 5: een windsnelheid van 11 m/s of lager in de periode 20 maart t/m 31 mei en 1 augustus t/m 5 november, en een windsnelheid van 10 m/s of lager in de periode 1 juni t/m 31 juli.</u>
De figuren 8.8, 8.9 en 8.10 laten een zeer beperkte vleermuisactiviteit zien boven windsnelheden van 11 m/s. Een windsnelheid van 11 m/s komt overeen met windkracht 6 beaufort (Bft) en kan gekarakteriseerd worden als stevige of harde wind. Vleermuizen kunnen bij harde of stevige wind gebruik maken van windluwe plekken. In de praktijk betekent dit dat vleermuizen over het algemeen lager vliegen. Het windpark Krammer ligt erg open in het midden van grote wateren. Er is enige beschutting aanwezig in de vorm van lage bomen en enkele bouwwerken. Hoewel in zeer beperkte mate vleermuisactiviteit is waargenomen bij windsnelheden boven de 11 m/s, is het onwaarschijnlijk dat vleermuizen bij deze snelheden op grote hoogte zullen vliegen, zoals de boven de risicozone van 64,5 meter of hoogte.

U heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat de kans op vleermuisslachtoffers verwaarloosbaar is bij windsnelheden boven de 11 m/s. Wij beoordelen dat er daarom geen noodzaak is om de monitorings- en stopmodule in werk te stellen bij windsnelheden van 11 m/s of meer.

Uit de monitoring blijkt tijdens de windsnelheid tussen de 10 m/s en 11 m/s er sprake is van substantieel deel van de vleermuisactiviteit. U geeft aan dat dit onderscheid wordt gemaakt op basis van de voor- en najaarsmigratie van bepaalde vleermuissoorten. De figuren 8.8, 8.9 en 8.10 geven geen inzicht over de relatie met de seizoenen. Nergens in het monitoringsrapport wordt een relatie beschreven tussen vleermuisactiviteit, windsnelheid en de seizoenen (of maanden) samen. Daarom heeft u onvoldoende aangetoond dat de kans op vleermuisslachtoffers bij windsnelheden tussen de 10 m/s en 11 m/s verwaarloosbaar is. Wij zijn daarom voornemens om het wijzigingsverzoek te weigeren op dit punt.